

πητή μας «Εστία» πώς δεν θαυμάζει τον Ψυχάρη και τον Πάλλη.

— Κανείς δεν την κατηγορήσε για τέτοιο πράγμα, για να βοήθη στην ανάγκη να διαμαρτυρηθώ.

— Η «Εστία» είναι απλούστατα μια τιμιωτάτη 'Αθηναϊκή εφημερίδα που κάποτε και με θυσία της κυκλοφορίας της, της άρτεται να τραβάει τον ίδιο δρόμο.

— Κι' αυτό γι' 'Αθηναϊκή εφημερίδα είναι πολύ, παραπολύ, και της το αναγνωρίζουμε.

— Μας έστειλαν μια έξοχη γελοιογραφία του Μιστριώτη, με δυστυχώς δεν μπορούμε να την δημοσιεύσουμε, γιατί είναι λίγο αδιάντροπη.

— Επιγράφεται: «Τό στόμα με τό όποιο φθέγγεται: ο Μιστριώτης» και παρουσιάζει το σεβαστό καθηγητή σε μια στάση πολύ άστερη.

— Τά συχαίρια μας στον εκτελεστή της έξοχης αυτής γελοιογραφίας.

— Μια αναφορά προς τον Βασιλέα, του κ. Πολ. Δημ. φαιδρωτή, που δημοσιεύθηκε αυτές τις μέρες της αηδίας και φαιδρότητας, είμπορεί αξιολογία να συνοψισθώ στο ακόλουθο γνωστό τραγουδάκι:

Βασιλιά μου
ή κοιλιά μου
παίζει μέσα ταμπουρά,
Για σπολλάτη
ρίξε κάτι
και σε με το βουκαρέ!

— Το κάτι δε αυτό είναι κανένα κοκκαλάκι από το Βασιλικό θέατρο.

Ο ΙΔΙΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ Κ' Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ

(Άνοιχτό γράμμα στο Δήμαρχο της Ζάκυθος (*))

Panderma Turquie d' Asie (**)

12 του Θεριστή 1902

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε

Σας προσκυνώ

Ένας άπ' τὰ βέβαια της Ανατολής, γκα.διωμένος με την Τέχνη και μυστικός λάτρης του Μεγάλου

(*) Το γράμμα άπ' το 'στειλα τότε στον κ. Δήμαρχο, το 'στειλα και σε καναδυ φημερίδες ίσως και το τυπώσει καμιά, μά τίποτε, είχε πάθει τότες ο κόσμος από δασκαλοφοβία.

(**) Έκει είμουν τότες.

νομιζεις! Τς' έφαζες καλὰ μὲν ἔχνε ὄπλο:

Τς' ἔφαζα. «Ο,τ' εἶχαν τὰ πῆραμ'... Ένας μοναχὰ τραβῆε πιστόλ' ρεῖδ' κολωβό, σκλι λυσσάρκο! Εἶδαμ' καὶ πάθαμ' νὰ τοὺν δέσωμε, τοῦ διζόλ' τὸ γγόνι!

— Εἶπα, ὁρέ, πῶς εἶχες πιότερη κρίσι σ' τὸ ξερό σ' μὰ βρέθκα ψεύτης. Ποῦ θὰ σ' φύγουν ἀπὸ 'δῶ οἱ ἔρμοι τοῦτοι πῶνε σὰν τὰ πλὴλ' σ' τὴν παῖδα; ἕνα μονοπάτ' ἀπὸ 'δῶ κι' ἄλλ' ἀπὸ 'κεῖ, μπρὸς γαρμενὺς καὶ πίσω ρέμμα! Ποῦ θὰ σ' πᾶνε, ὁρέ, οἱ δόλιοι θὰ πετάζνε: "Αἰ χὰς" καὶ λὺς" τοὺς γρήγορα! Ψήθηκαν οἱ ἄνθρωπ' μὲς σ' τοὺν "Ηλιου!

— Τὸ κριὰρ' ποῦ 'συρε τὸ πιστόλ' δὲν τὸ λύνου, καπετάνιε' πετᾶει σὰν τὸ πλὶ καὶ πᾶει γόνα! — εἶπ' ὁ Γεωργούλας, κακιωμένος λιγάκι γιὰ τὸ μάλωμα.

— Αὐτοῦνος δὲ κατὰπρωτος θὰ λθῇ! — Εἶπ' ὁ καπετάνιος καὶ με μὴ μὰτῆα του ἄγρια ἔκανε νὰ βουθαθῇ ὁ ψυχρογυῖος του— Τέτοιους σε θέλου νᾶξς μπροστὰ σ' λυτούς καὶ νὰ τοὺς κρατῆς μοναχὰ με τὸ μὰτ'! Δὲν κουττᾶς νὰ τὸ κάνε; εἶσαι παλλικάρ' τῆς φακῆς...

— Θιὸς σχωρὲς τὴ μάνα σ' καὶ τὸν πατέρα σ' καπετάνιε μ', δὲν τῶκανα χαλάλι αὐτὸ τὸ πᾶμμα! — Φώναξε μὲ χαρὰ ὁ Φῶτος, μόλις τὸν λύσανε, καὶ προχωρῶντας θαρρετὰ σ' τὸν καπετάνιο — Τ' ἀξίζει

λου θεμελιωτῇ τῆς Νεοελληνικῆς Ποίησης, μὴν μπορώντας νὰ ῥθῶ νὰ παρευρεθῶ στὴ γιορτὴ ποὺ γιὰ τὰ ἑκατὸ τοῦ τὰ χρόνια κάματε—ἐφτυχισμένοι ἐσεῖς Ζακυθιανοὶ ποὺ λάβατε τέτοιον Πατριώτη—παρκαλουθοῦσε με λχχτάρα καὶ καρδιοχτύπι ὅ,τι γίνονταν καὶ ὅ,τι δὲ γίνονταν ἐκεῖ κάτω.

Με λύπη μου καὶ με κατασυντριμμένη καρδιὰ εἶδα πῶς ὅλη ἡ γιορτὴ εἶτανε δασκάλικη, εἶτανε δηλαδὴ μιὰ βροσιὰ ἀγνάντια στὴ μνήμη τοῦ Ποιητῆ ποὺ ἔγραψε τὸν ἀθάνατο ἐκείνον τὸ «Διάλογο» μεταξύ δασκάλου καὶ ποιητῆ τοῦ Ποιητῆ ποὺ ὀνόμασε κλέφτη ἐκείνονε πῶγραψε «ἀρκατωλοὶ καὶ κλέπται» κι' ὅχι κλέφτες τοῦ ποιητῆ ποὺ μάλωσε τὸ Ρῶμα γιὰτὶ χαλνοῦσε τὴ γλῶσσα λεγοντας «ὦ καλὴ πτωχοτάτη», ἀντὶς «ὦ φτωχότατο καλὸν» κτλ. Εἶτανε βροσιὰ καταπάνου τῆς Μακάριας ψυχῆς τοῦ Ποιητῆ ἡ δασκάλικη ἀφτὴ γιορτὴ καὶ θὰ τὴ φυγαδεύσε ἀπὸ κεῖ βέβαια· ἀλλ' ὡς θὰ κάμνε κάθε τρόπο νὰ βουδάνει τὸν κ. Μιστριώτη ποὺ τότε βχλατε νὰ παίνεσι τάχα τὸ Σολωμὸ βρίζοντας με τὴ σὴ ἀπλοκαρδιὰ τίς ἀρχές Του τίς μεγάλες, τίς αἰώνιες, τίς ἀθάνατες, ποὺ γι' ἀρτίς καὶ μόνες τιμιέται καὶ δοξάζεται, γιὰτὶ μπόρεσε καὶ μάντεψε τὴν Ἐπιστήμη με τὸ μέγχο του πνεύμα, ὅταν ἀφτὴ ἀκόμα εἶτανε στὰ σπάργανα. καὶ τώρα ποὺ ἀξιῶθηκε ἡ Ἐπιστήμη—ἡ Γλωσσολογία λέγω— μὰς διδάξε ἐμπειρικά, ὅ,τι ἐκεῖνος ἀνακάλυψε προφητικὰ—γιὰτὶ εἶναι Προφητᾶδες οἱ Ποιητᾶδες· γιὰτὶ ἡ ἀθγὴ σὰν ἀνατέλλει, πρῶτα τίς ἀψηλές κορφές φιλάει.

Θὰ τρίζανε βέβαια ἀπὸ ἀγανάκτηση τ' ἀχιουρωμένα κοκκαλάκια Του, ἐκεῖ ποὺ κοίτονται, ὄντας νοιώσανε πῶς τὰ παιδιὰ Του γιορτᾶζοντας τὴν Ἀγία Μνήμη Του χεροκροτοῦνε τὸν ὕβριστή του. Γιὰτὶ τὰ λόγια τοῦ κ. Μιστριώτη εἶτανε τὰ ἴδια ποὺ ἔγραφε στὰ χρόνια τοῦ Ποιητῆ ὁ δάσκαλος ἀρχισυντάχτης τοῦ «Λογίου Ἑρμού» ἐνάντια σὲ ὅσους ἀγαπούσανε τοῦ Σολωμοῦ τὴ γλῶσσα, τὴν ἐθνικὴ τὴ γλῶσσα. Καὶ σήμερα ὕστερ' ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια με τὸ σὸ φῶς τῆς Ἐπιστήμης καὶ με τὰ τόσα ποὺ γραφῆκανε καὶ ξεδιαλῆσανε καὶ ξενοχίσανε τὸ ζήτημα, ἀφίσατε τὸ Δάσκαλο γκωμιάζοντας τὸν Ποιητῆ νὰ πεῖ «χυδαῖστα» ἀφτούς ποὺ γράφουνε τὴ γλυκεῖα του γλῶσσα καὶ προσπαθοῦνε νὰ συνεχίσουνε τὸ Ἱερό Του λόγο. Ἐφτανησιώτες λοιπὸν εἰσάστε σεῖς, ἡ ξεφτυλιστήκατε καὶ πᾶτε!

Ἀξίος γιὰ ἔλεος ὁ ἔλλογιμος καθηγητῆς με τίς μεσαιωνικὲς του ἀηδίες! Κρίμα στὸ Ἔθνος Σου,

τοῦπε, νὰ σε προσκυνῶν τὰ παλλικάρια... μ' δίνεις τὸ χέρι σ' νὰ τὸ φιλήσω!

— Γιὰ σ' παλλικάρη! Ἐτσι γιὰ μ' ἀρέσουν οἱ νηοὶ, φιλότιμοι, με καρδιά, γεμάτ' φωτὴ καὶ λαύρα... Αἶ, ρέ, κατακαυμέν' ρωμηοσύνη! Πᾶν νὰ σε χαλάσουν τοῦ διζόλ' οἱ καλαμαράδες...

Κατέβασε ὁ καπετάνιος συλλογισμένος τὸ κεφάλι του κ' ἕνα θολὸ δάκρυ κατακύλισε ἀπ' τὰ αἰσθαντικὰ του μάτια· Ποιὸς ξέρει μὴ γι' αὐτὸ δὲ βγῆκε σ' τὸ κλαρὶ ἐπαναστάτης κι' ἔβαλε σ' τὸ σημάδι τὸ κεφάλι του, γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ πῶς κάθε μέρα ὁ τόπος του φράγγει, πῶς ἐδιωχναν τὰ στενὰ τὴ φουστανέλλα καὶ μ' αὐτὴ, ὠϊμένα, τὴν ἀγάπη γιὰ τῆς πατρίδος τὴ λευτεριά, ὅπως οἱ πκτῆρες μας τὴ νοιώθανε, τὴν ἀγάπη γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι τὴν ἀγία... Ἀχ ναί! ἀπὸ τότε μὴ μὴ χλωμάζαν καὶ σδύνανε ἡ συνήθειαις ἡ πατρογοναῖς, ποὺ στήριξαν καὶ ζηλευτὰ ἀναδείξαν σ' τὴν Ἑλλάδα τὴν οἰκογένεια, ἀπὸ τότε λίγο λίγο ἀρρίσκαμε νὰ μοιάζουμε τῆς καρχαῖδας ποὺ ἔχασε τὴν περπατησιὰ της με τὴ μίμηση τῆς πέρδικας! Ἐτσι πλῆθιναν ἡ ζετισίπωτες φαμελλίτες καὶ γεννήθηκαν στριγγλιάρικα, ποὺ ἔχασαν τὴ γλῶσσά τους μαθαίνοντας τῆς φράγγικες! Μπᾶς καὶ λέω ψέμματα; Αἶ ρέ κατακαυμένη ρωμηοσύνη! σὲ χαλάσαυελο δικὸ λου οἱ κα-

Μακαρίτη Σολωμέ, ποὺ διάλεξε τὸν ἄνθρωπο νὰ σε ὀμνήσει. Κρίμας καὶ στὰ παιδιὰ Σου ποὺ χεροκροτοῦσαν τὸ δάσκαλο, ποὺ μπρὸς ἀπὸ τόσα χρόνια ἐσὺ τότε γελοτοποιήσας παρουσιάζοντας τοὺς γυμνοὺς μπροστὰ στὸν κόσμον με τὸν ἀμίμητο Σου τὸ «Διάλογο».

Καὶ δὲ βρέθηκε κανὸς Ρωμιὸς, κανὸ πατριώτη τοῦ Σολωμοῦ νὰ βγάλει νὰ διαβάσει ἐκείνην τὴν ὦρα τὸ «Διάλογο» του, ἀπάντησῃ γιὰ ὅσα ξεροβόλησε ὁ Δάσκαλος ἀγνάντια στὴ μνήμη τοῦ Σολωμοῦ κ' ἔτσι νὰ μιλήσῃ ὁ ἴδιος ὁ Σολωμὸς ἀντὶς γιὰ κάθε ἀπυλογητῇ: Σὲς χαιρετῶ, κ. Δήμαρχε.

Κρίμα σου Ρωμᾶϊκο!

Κακόμυρε Σολωμέ!

Πρόθυμος

ΜΕΝΟΣ ΦΙΑΝΤΑΣ

Κοντὰ στὸ γράμμα εἶχα καὶ τοῦτους τοὺς στίχους κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ποιητῆ:

Ἀπὸ τὴν καρδιὰ βγαλιένῃ
τοῦ λαοῦ μας τὴν ἱερή
κι' ὅπ' τὴν πέννα δουλεμένη
τοῦ τεχνίτη τοῦ Ποιητῆ,

Στὰ βιβλία του μέσα ἐκρύφτης
πικραμένη, ντροπαλή,
ὅταν κάποιος γλωσσοπνίχτης
στοῦ Ποιητῆ μας τὴ γιορτῇ

Σ' ἔδριζε μ' ἀδιάντροπία
μπρὸς στὴ νέα τὴ γενεὰ
ποὺ ἡ δασκάλικη μανία
τὸ ἔχει πάρει τὰ μυαλά.

Κάτσε τώρα κι ἀκαρτέρει
ἕνα νέον ἐγδικητῇ
ποὺ με γιγαντένιο χέρι
σὰν κ' ἐκεῖ τοῦ Ποιητῆ.

Νὰ πατάει τοὺς ὀχτροὺς σου
νὰ ξεθάψει σε ἀπὸ κεῖ
καὶ με θρίαμβο ἀπὸ δικούς σου
τέτοια λόγια νὰ σοῦ πεῖ:

—Γιὰ σου, ὦ γλῶσσα μας ἀγία,
μὴ δειλὴς τώρα ἐσὺ πλιὸ
τῶ δασκάλων τὴ μανία
φῶτα, φῶτα τὸ Λαὸ

Μ. Φ.

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΠΡΙΝΑΡΗ-ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗ ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 26Α

λαμαράδες...

— Νὰ τὸ χαιρεσαι, Γεωργούλα μ', εἶπε ξανὰ ὁ καπετάνιος, σὰν γλιέπε ἀκόμα παλλικάρια, π' δὲν γκλωποῦν νὰ σ' ἀνοίξουν με μὴ γροθιά τὴ μύτη, νὰ ἰδῆς τὸν οὐρανὸ σφοντύλ! Νὰ τὸ χαιρεσαι! Μαρτυράει πῶς δὲ μαχαρίστηκε κατὰ ντίπ τὸ ρωμῆϊκο, πῶς βρίσκεis ἀκόμα κᾶπ' τὴ λεβεντιά, σὰν καὶ πρῶτα λουλουδισμέν'... Ἀδέρφια μὰς, ὁρέ, δὲν εἶν' οὐλ' τοῦτοι; Τοῦρκους τοὺς θάρρεψες; θὰ μ' πῆς: γιὰτὶ τοὺς κλιέφτες; Αἶ! ἔτσ' τῶφερε ἡ κατάρρα...

— Καπετάνιε! — εἶπε τότε ὁ Κύρ Νικολάκης, τρέβοντας ἀκόμα τὰ μουνδικασμένα χέρια του — τὸ παλλικάρη ἀπὸ 'δῶ γύρεψε νὰ σοῦ φιλήσῃ τὸ χέρι, ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ σπρίξω με τὴ καρδιά μου. Τῶφερε ἀνάποδα, ὅπως λές, ἡ κατάρρα, μᾶλιστα χρυσὴ καρδιά, εἶσαι πατριώτης, μπορεῖ κανεῖς...

— Βρὲ σὺ δῶ πέρα, κύρ Νικολάκη, καὶ σὲ δέσαμ' κι' ὅλας: — Εἶπ' ὁ καπετάνιος, κυτᾶζοντας αὐτὸν μ' ἀγάπη κατὰμματα.

— Δὲν μοῦ λὲς ποῦ με ξέρεis: Δὲν θυμάμαι, μὰ τὸ θεὸ, νᾶχαμε ποτὲς γνωριμία.

(Ἀκολουθεῖ)